

PROFESSIONALISERING VAN HBO-DOCENTEN IN TEAMVERBAND

TEAMONTWIKKELTRAJECT VOOR HBO-TEAMS

JE WERKT MET OF IN EEN DOCENTENTEAM EN JULLIE WILLEN SAMEN AAN DE SLAG MET PROFESSIONELE ONTWIKKELING IN TEAMVERBAND ROND EEN ACTUEEL VRAAGSTUK

Professionele ontwikkeling in het hbo vindt vaak plaats in individuele trajecten, waarin professionalisering los wordt getrokken van actuele vraagstukken en van de dagelijkse werkpraktijk en/of van het team waarmee het onderwijs wordt verzorgd. Herkenbaar? Een teamontwikkeltraject kan helpen.

EEN TEAMONTWIKKELTRAJECT?

In een teamontwikkeltraject **staat het vraagstuk en de bijbehorende ontwikkelwens van het docententeam centraal**.

Met docenten, HR en andere stakeholders wordt het gesprek gevoerd. Je krijgt daarmee **inzicht** in jullie professionele ontwikkeling (traject 1). Vervolgens kun je nog een stap verder en als team op basis van de inzichten uit traject 1 ook zelf aan de slag: jullie bedenken manieren om de ontwikkeling van vakbekwaamheid en professionele identiteit die nodig zijn voor de gewenste onderwijsverbetering, te versterken en experimenteren hiermee. Daarmee kun je als team gezamenlijk de professionele ontwikkeling **versterken** (traject 2).

Met het teamontwikkeltraject kunnen jullie samen leren tijdens het werken aan een vraagstuk waar jullie als team tegenaan lopen, zoals 'we zien een motivatiedip onder tweedejaars studenten, wat zijn daarvan oorzaken en wat kunnen we daaraan doen als team?' Maar ook vraagstukken rond het invoeren van programmatisch toetsen, co-creatie met werkveldpartners of de afstudeerfase herontwerpen.

OPBOUW TRAJECT

1: Inzicht in professionalisering

Deelname aan dit traject levert een teamportret op met daarin een beeld van jullie professionele ontwikkeling. Onderzoekers brengen in kaart welke actuele vraagstukken er zijn, op welke wijze en op welke gebieden het team werkt aan de bijbehorende professionele ontwikkeling van het team en wat het team daarbij als belangrijke randvoorwaarden ziet. Deze fase bestaat uit (a) 4 gesprekken met teamleden en stakeholders rond het team; (b) het invullen van een vragenlijst. Deze activiteiten vinden bij voorkeur plaats in de periode tot de zomer. In goed overleg met het team plannen we activiteiten in en bekijken we samen of jullie traject 2 willen ingaan.

2: Versterken van professionalisering

In dit traject wordt in co-creatie een aanpak ontwikkeld waarmee teams, in samenwerking met leidinggevende(n) en ondersteunende diensten, randvoorwaarden voor teamgericht ontwikkelen kunnen versterken en professionalisering in het eigen team kunnen vormgeven om daarmee gezamenlijk jullie actuele vraagstuk beter het hoofd te kunnen bieden.

Deze fase is voor teams die een concreet vraagstuk hebben en daarbij bereid zijn een op professionalisering gerichte interventie te ontwikkelen, uitvoeren en evalueren, onder begeleiding van actie-onderzoekers.

Deze fase bestaat uit (a) een diagnosefase: gesprekken met teamleden; (b) het gezamenlijk ontwerpen, uitvoeren en evalueren van een interventie gericht op het verweven van gezamenlijk leren en werken aan onderwijsverbetering. Deze activiteiten vinden plaats in het schooljaar 2022-2023.

WAT LEVERT HET OP?

- Professionalisering on-the-job van het docententeam door in co-creatie aan de slag te gaan met de ontwikkelwens van het team om zo te leren tijdens het werken aan gezamenlijke vraagstukken
- Een aanpak voor het docententeam om het professionaliseren in de eigen werkomgeving te versterken
- Kennisontwikkeling over professionalisering vanuit een teamperspectief, met de aanpak en bijbehorende tools van de deelnemende teams kunnen ook andere teams hun voordeel doen.
- Concrete, inspirerende good practices: we delen de resultaten van dit onderzoek met alle teams. Zo krijg je een kijkje in de keuken van docententeams in andere hogescholen

WAT VRAGEN WE VAN DEELNEMENDE TEAMS?

- Het team heeft de actieve wens of behoefte om professionele ontwikkeling in teamverband door te ontwikkelen. Het team heeft een concreet vraagstuk waarmee ze samen aan de slag wil en zien dat ook als kans om zich als team verder te ontwikkelen. De wens tot professionele ontwikkeling is gericht op vakbekwaamheid en/of de professionele identiteit van de teamleden. Het team staat open voor reflectie op het eigen handelen door middel van een onderlinge professionele dialoog.
- De teamleden hebben een gedeeld beeld van het actuele vraagstuk en de doelstelling of taak van het team. De teamleden hebben elkaar nodig om met dit vraagstuk aan de slag te gaan en doelstellingen of taken te realiseren. Er is sprake van onderling vertrouwen en teamleden durven zich uit te spreken, zodat een open en constructieve dialoog mogelijk is over professionaliseren in teamverband. De maximale teamgrootte is 15 teamleden.
- Er is sprake van commitment van de teamleden en van de leidinggevende voor actieve deelname binnen dit onderzoek. Het team wordt gefaciliteerd vanuit de organisatie in tijd en/of middelen om in het project te participeren. Team en teamleden maken tijd vrij in hun planning om in afstemming met de actie-onderzoekers in gesprek te gaan.

BEGELEIDING EN INFORMATIE

Onderzoekers van Hogeschool Utrecht begeleiden het team gedurende het traject en betrekken leidinggevend, HR, teamcoaches en TLN.

Patricia Brouwer
TLN en Lectoraat Werken in Onderwijs
(Kenniscentrum Leren en Innoveren)
patricia.brouwer@hu.nl 06-14425234

Mieke Koeslag-Kreunen
TLN en Lectoraat Werken in Onderwijs
(Kenniscentrum Leren en Innoveren)
mieke.koeslag-kreunen@hu.nl

Ilya Zitter
TLN en Lectoraat Beroepsonderwijs
(Kenniscentrum Leren en Innoveren)
ilya.zitter@hu.nl

ACHTERGROND

Dit teamontwikkeltraject is onderdeel van een project waarin wordt onderzocht hoe docenten(teams), verweven met het primaire onderwijsproces, gezamenlijk hun professionele ontwikkeling kunnen versterken. Drie hogescholen (HvA, Fontys en HU) slaan de handen ineen om hieraan te werken, in opdracht van Zestor. Zestor is het arbeidsmarkt- en opleidingsfonds hbo en zet zich in voor een gezonde en veilige werkomgeving op hogescholen, waarin medewerkers optimaal kunnen functioneren en zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. Kijk ook op <https://husite.nl/nieuws/lectoratberoepsonderwijs/drie-hbos-en-zestor-starten-onderzoek-naar-professionele-ontwikkeling-van-docenten-in-teamverband/>